

Arkivsaksnr.:

2022/17951

Dokumentdato:

13.10.2023

Styre:

Universitetsstyret

Styresak:

83/23

Møtedato:

26.10.2023

Studiekvalitetsmelding for 2022

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- [UiBs systembeskrivelse for kvalitetsarbeid for utdanning](#)
- [UiBs strategi for 2023-2030](#)
- [UU-sak 37/23 Studiekvalitetsmeldingen fra 2022](#)
- [Styresak 36/23 NOKUT – godkjenning av UiBs systematiske kvalitetsarbeid](#)

Saken gjelder:

Universitetsstyret skal, i henhold til kvalitetssystemet, hvert år behandle institusjonens samlede studiekvalitetsmelding. Vedlagte melding er for 2022 og bygger på fakultetenes meldinger fra 2022 og dialogmøter som er gjennomført mellom universitetsledelsen og fakultetene våren 2023. Utdanningsutvalget har behandlet meldingen i møte 28. september 2023, og innspill som kom i møtet er innarbeidet i den endelige versjonen.

Utdanning av høy kvalitet er ett av hovedmålene i UiBs strategi for 2023-2030. Innholdet i studiekvalitetsmeldingen reflekterer ambisjonene for utdanningsfeltet ved UiB og følgende tema belyses i meldingen med eksempler på arbeidet som er gjort ved fakultetene og sentralt:

- Forskningsbasert utdanning av høy kvalitet
- Utdanninger over stor faglig bredde
- Bygge kollegial kultur for samarbeid om utdanningskvalitet, og styrke arbeidet med studentaktiv læring og kontakt med arbeids- og næringslivet
- Studentene skal trives og lykkes med sine studier
- Større mangfold i studentmassen og inkluderende læringsmiljø
- Styrke UiB som arena for livslang læring

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret tar studiekvalitetsmeldingen for 2022 til orientering.

Tore Tungodden
universitetsdirektør

13.10.2023/Ida Fauskanger/Christen Soleim (avd.dir.)

Vedlegg:

1. Saksframstilling
2. Studiekvalitetsmeldingen for 2022

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
83/23

Møtedato:
26.10.2023

Arkivsaksnr.:
2022/17951

Studiekvalitetsmelding for 2022

Bakgrunn

Ansvar for kvalitetsarbeidet følger den faglige linjen fra emneansvarlig til instituttleder, dekan og rektor. Det systematiske kvalitetsarbeidet skal sikre at studiekvaliteten utvikles i samsvar med fakultetenes faglige prioriteringer og UiBs strategiske prioriteringer for utdanningsfeltet. Kravene til innhold i fakultetenes studiekvalitetsmeldinger fremgår av kvalitetssystemet, og er videre konkretisert i en bestilling fra universitetsledelsen i desember 2022.

Status for studiekvalitetsarbeidet

Temaene i studiekvalitetsmeldingen følger UiBs strategiske ambisjoner for utdanningsfeltet, og disse belyses med eksempler fra fakultetenes arbeid. I tillegg inneholder meldingen andre tema som er vurdert som viktige for utvikling av studiekvaliteten ved UiB i 2022. Gjennomføring av NOKUT-tilsynet var en sentral del av dette arbeidet i 2022, og i meldingen omtales også NOKUTs anbefalinger til videreutvikling av UiBs kvalitetsarbeid. Andre prioriterte områder i 2022 var redesign av lektorutdanningen, prosjekter for mer mangfold og bedre studiemiljø og tilrettelegging for mer studentaktiv læring. Dette er elementer som er tatt inn i arbeidet med nye strategiske ambisjoner for utdanningsfeltet ved UiB, og er områder fakultetene allerede jobber godt og systematisk med.

Flere av fakultetene har fokusert på utvikling av studentmottak og førsteårsemner, samt økt studentmedvirkning. Navnet på den første uken i det akademiske året ble i 2022 endret til *Velkomstuken*. Erfaringene med velkomstuken 2022 ble betydelig bedre enn for tilsvarende uke i 2021, og utvikling av velkomstuken og semesterstart er arbeid som fortsetter inn i 2023. Dette har vært viktig i overgangen fra pandemiårene til normal drift, både for å støtte de nye studentene og for å stimulere til en levende campus med aktive studenter. Det inngår også som en naturlig del av arbeidet med å styrke gjennomføringen i studieprogrammene.

For å nå målene som settes for utdanning og kvalitetsutvikling, er det noen områder som vil kreve mer målrettet innsats. Det er stor interesse både blant studentene og i fagmiljøene for mer studentaktiv læring, og dette krever ressurser både på undervisningssiden og med administrativ tilrettelegging. Flere av fakultetene har utfordringer med eksisterende lokaler og bygg. Videre er det utfordringer med rekrutteringen til enkelte program, selv om den generelle studentrekrutteringen er god. De berørte fakultetene har satt i gang prosjekter som skal bidra med tiltak for å forbedre rekruttering til utsatte program.

I 2023 blir det sentralt å følge opp tilsynsrapporten fra NOKUT og arbeidet med revisjon av UiBs studiekvalitetssystem. Utdanningsutvalget vil også prioritere styrket arbeid med eksternfinansierte prosjekter for kvalitetsutvikling i utdanning og informasjon til studenter og ansatte om verktøy basert på kunstig intelligens.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Studiekvalitetsmeldingens eksempler, fra både fakultetene og det sentrale nivået, viser at alle deler av organisasjonen jobber systematisk og grundig med kvalitet i utdanning, studieprogram og læringsmiljø. Det er spesielt gledelig at UiB har lyktes med å forbedre velkomstuken og vektlegger integrering av nye studenter slik at de gis et godt grunnlag for videre studier ved UiB.

Tilrettelegging for mer studentaktive læringsformer er et av områdene universitetet vil prioritere fremover. UiB har nylig vedtatt en masterplan for areal som skal bidra til å styrke dette arbeidet og iverksette tiltak som kan møte fakultetenes utfordringer når det gjelder ressursbehov og tilrettelagte lokaler.

Etter lansering av ny strategi og gjennomført NOKUT-tilsyn, er det lagt et godt grunnlag for å vurdere hvordan vi måler og rapporterer på studiekvalitet ved UiB. Ambisjonen bør være å etablere et enklere kvalitetssystem, med betydelig mindre rapportering enn i dagens system, samtidig som vi fortsatt innfrir kravene i nasjonale forskrifter.

13.10.2023/Ida Fauskanger/Christen Soleim (avd.dir.)

Studiekvalitetsmelding 2022

Universitetet i Bergen

UNIVERSITETET I BERGEN

Innholdsfortegnelse

1. Status for studiekvalitetsarbeidet i 2022	3
a. Bakgrunn for studiekvalitetsmeldingen.....	3
b. Fakultetenes satsninger og prioriteringer innen utdanning og læringsmiljø	4
c. Hovedkonklusjoner fra dialogmøtene 2023	5
d. Forskningsbasert utdanning og større andel masterstudenter	6
e. Faglig bredde og tverrfaglighet	6
f. Tilrettelegging for studentaktiv læring.....	7
g. Tilknytning til arbeidslivet	8
3. Læringsmiljø, inkludering og mangfold	9
4. Internasjonalisering og studentmobilitet	10
5. Tilsyn av UiBs systematiske kvalitetsarbeid	11
6. Lektorutdanningen	12
7. Etter- og videreutdanning	13
8. Eksternfinansiering og insentivmidler	14
9. Studieportefølje	14
10. Gjennomføring	15

1. Status for studiekvalitetsarbeidet i 2022

Fakultetenes meldinger synliggjør det systematiske arbeidet med utdanning og studiekvalitet ved UiB, de viser også at tilbakemeldinger fra studenter, undervisere, eksterne fagfeller og nasjonale undersøkelser brukes for målrettet utvikling av studiekvaliteten. Flere av fakultetene har fokusert på utvikling av studentmottak og førsteårsemner, samt økt studentmedvirkning. Dette har vært viktig i overgangen fra pandemiårene til normal drift, både for å støtte de nye studentene og for å understreke at UiB ønsker en levende campus med aktive studenter. Det inngår også som en naturlig del av arbeidet med å styrke gjennomføringene av programmene.

NOKUT-tilsynet som ble gjennomført i 2022 konkluderer med at UiB har et godt kvalitetssystem. Et betydelig antall ansatte både ved fakultetene, sentralt og i ledelsen var involvert i arbeidet med å samle dokumentasjon og senere delta i tilsynsbesøk og intervjuer. Anbefalingene fra NOKUT blir brukt som grunnlag til en revisjon av kvalitetssystemet. Videre har sentrale prioriteringer i 2022 vært revisjon av UiBs studieforskrift og redesign av lektorutdanningen. UiB har også jobbet med å forbedre velkomstuken, dette lyktes vi med i 2022 og arbeidet har fortsatt inn i 2023. Prosjekter for mer mangfold, bedre læringsmiljø og mer studentaktiv læring har hatt høy prioritet. Dette er alle elementer som er tatt inn i arbeidet med nye strategiske ambisjoner for utdanningsfeltet ved UiB, og områder vi allerede jobber godt og systematisk med.

For å nå målene som settes for utdanning og kvalitetsutvikling, er det noen områder som vil kreve mer målrettet innsats. Det er stor interesse både blant studentene og i fagmiljøene for mer studentaktiv læring, og dette krever ressurser både på undervisningssiden og med administrativ tilrettelegging. Flere av fakultetene har også utfordringer med eksisterende lokaler og bygg. Selv om det jobbes strukturert med studentmedvirkning og -representasjon, er dette et område som fakultetene mener kan forbedres. Studentrekrutteringen til UiB er generelt veldig bra, men det er utfordringer med enkelte program. De berørte fakultetene har satt i gang prosjekter som skal bidra med tiltak for å forbedre rekruttering til utsatte program.

a. Bakgrunn for studiekvalitetsmeldingen

Den årlige studiekvalitetsmeldingen er den samlede vurderingen av studiekvalitetsarbeidet ved UiB, og inngår i UiBs kvalitetssystem. Ansvar for kvalitetsarbeidet følger den faglige linjen, og skal sikre at studiekvaliteten utvikles i samsvar med fagmiljøenes egne prioriteringer og UiBs strategi. Meldingen legges frem for Universitetsstyret.

Utdanning av høy kvalitet er ett av hovedmålene i UiBs nye strategi for perioden 2023-2030 og arbeidet med strategi og ny utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet (KD) har preget prioriteringene for utdanning og studiekvalitet i 2022. UiBs strategiske ambisjoner for utdanningsfeltet frem mot 2030 gjenspeiles i meldingen gjennom fokus på følgende tema:

- Forskningsbasert utdanning av høy kvalitet.
- Utdanninger over stor faglig bredde.
- Bygge kollegial kultur for samarbeid om utdanningskvalitet, og styrke arbeidet med studentaktiv læring og kontakt med arbeids- og næringslivet.
- Studentene skal trives og lykkes med sine studier.
- Større mangfold i studentmassen og inkluderende læringsmiljø.

- Styrke UiB som arena for livslang læring.

De strategiske ambisjonene legges også til grunn for prioriteringer på utdanningsfeltet i 2023. I tillegg blir det sentralt å følge opp tilsynsrapporten fra NOKUT og arbeidet med revisjon av UiBs studiekvalitetssystem. Utdanningsutvalget vil også prioritere styrket arbeid med eksterntfinansierte prosjekter for kvalitetsutvikling i utdanning. Videre vil informasjon til studenter og ansatte om verktøy basert på kunstig intelligens ha en sentral plass i utvalgets arbeid.

Studiekvalitetmeldingen 2022 bygger på fakultetenes meldinger, og dialogmøter mellom fakultetene og universitetsledelsen gjennomført våren 2023. Fakultetene mottok bestilling fra universitetsledelsen i desember 2022, med tema som var aktuelle å omtale i meldingene. Disse omtales i kapittel 2. I kapittel 3-8 omtales tema som er vurdert som særlig viktige for utviklingen av studiekvaliteten ved UiB i 2022. Meldingen avsluttes med en kort gjennomgang av studieportefølje og oversikt over sentrale gjennomføringstall (kapittel 9-10).

b. Fakultetenes satsninger og prioriteringer innen utdanning og læringsmiljø

Bredden i tiltak og planer som fakultetene jobber med viser at kvalitetsutvikling har stort fokus i alle deler av organisasjonen. Noen overordnede eksempler trekkes frem i dette avsnittet, mens andre eksempler blir omtalt nærmere i senere avsnitt og kapitler.

Fakultet for kunst, musikk og design (KMD) jobber med utvikling av studieporteføljen mot et fremtidig arbeidsmarked og behovet for kunstfaglig kompetanse i samfunnet. KMD gjør også forberedelser frem mot nytt bygg for Griegakademiet og prioriterer å jobbe med kvalitetskultur på alle nivå.

Det humanistiske fakultet (HF) vedtok i 2022 å sette i gang en omlegging av studieporteføljen for å sikre bærekraftighet og rekrutteringspotensiale, samt for å nå faglige og økonomiske mål. Det er gjennomført et forprosjekt som resulterte i flere anbefalinger, bl.a. forenkling av programporteføljen og oppretting av flere tverrfaglige programmer.

Det juridiske fakultet (JUS): Den nye studieordningen innebærer flere omlegginger av studieprogrammet, og nytt 3. år iverksettes høsten 2023. Revisjonen legger opp til større valgfrihet for studentene og mulighet for utveksling. Reform av 5. året ble vedtatt våren 2023, og skal bidra til en mer levende campus de to siste studieårene. Konkurransesituasjon har endret seg med flere tilbydere av jussutdanning i Norge, og det blir viktig å jobbe med omdømme og å synliggjøre bredden i utdanningen.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) har i den nye strategien *#RealfagUIB – et realfaglig kraftsentrum* fremhevet flere viktige satsningsområder; Nygårdshøyden Sør, aktive læringsformer og godt læringsmiljø, gode læringsarealer og studentarbeidsplasser, kollegiale delingsarealer, rekruttering og studentgjennomføring. MN vil også benytte tilbakemeldingene fra Studiebarometeret for å videreutvikle karriereuken og mentorordningen ved fakultetet.

Det medisinske fakultet (MED): Vestlandslegen, modellen der studentene gjennomfører de tre siste årene av medisinstudiet utenfor Bergen, har vært høyt prioritert. I 2023 vil fakultetet ha fokus på å etablere et godt læringsmiljø for studentene i Stavanger, der første kull starter høsten 2023. MED

satser også på etter- og videreutdanning og har nedsatt en gruppe med representanter fra hvert institutt som skal være et rådgivende organ for fakultetsledelsen i EVU-spørsmål.

Det psykologiske fakultet (PS) jobber med utvikling av egne program, bl.a. startet fakultetet våren 2022 en systematisk gjennomgang av psykologiutdanningen med tanke på nasjonal posisjonering og videreutvikling av bl.a. storkullsordningen. I tillegg ble det igangsatt et førsteårsprosjekt for å øke kvaliteten i bachelor og profesjon ved å styrke seminarundervisningen.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV) trekker frem at SHOT-undersøkelsen viser at fakultetets studenter har et høyt alkoholforbruk, og nasjonale tall viser at mange studenter ønsker seg flere alkoholfrie arrangement. Fakultetet vurderer tiltak som del av planene for å utvikle velkomstuken og mentorordningen, og studentene har tatt initiativ til å arrangere film- og spillkvelder. SV vil også bruke utlyste utdanningsstrategiske midler til å satse på tverrfaglige emner og revidering av masterprogram, med fokus på tilknytning til arbeidslivet og studentaktiv læring.

c. Hovedkonklusjoner fra dialogmøtene 2023

Fakultetene fremhever at de opplever dialogmøtene som positive og en viktig arena for dialog. Kvalitetsutvikling i studietilbudene, herunder videreutvikling av undervisnings- og vurderingsformer, har vært et sentralt tema for dialogmøtene. I tillegg er arbeidet med å styrke EVU-tilbudet trukket fram av flere av fakultetene. Likeledes bruk av digitale verktøy som ChatGPT i forbindelse med undervisning og læringsaktiviteter, og verktøyenes begrensninger og styrker. SV har nylig ferdigstilt en veiledning for bruk av ChatGPT. Denne har særlig vekt på å knytte det til spørsmål om akademisk redelighet. Formålet er å veilede studenter, fagmiljø og sensorer om god og rett bruk.

Rekruttering. Enkelte fakultet er bekymret for studentrekrutteringen til noen av sine studier, og da særlig til disiplinprogrammer. HF har erfart en nedgang i søkerfall, noe som er del av en nasjonal og internasjonal trend for humanistiske fag. Fakultetet har satt i gang et studieporteføljeprojekt, der det skal tydeliggjøres at kandidater får relevante stillinger etter endt utdanning. Arbeidsgruppen skal også identifisere program med særlige utfordringer og vurdere tiltak for disse. SV har søkelyset på masterprogrammene og har satt ned en arbeidsgruppe som arbeider med å utvikle tiltak for å rekruttere flere gode søkere til masterprogrammene. MN har et generelt fokus på å øke studentrekrutteringen til realfagene da dette er blitt løftet som en nasjonal problemstilling, og fakultetet har gått i dialog med instituttene om å tenke nytt rundt studie- og emneporteføljen.

Studieplasser: Flere av fakultetene har opplevd det som svært problematisk at «koronaplassene» som ble tildelt av regjeringen, senere ble trukket tilbake. Fakultetene hadde brukt de ekstra plassene til studier med godt søkergrunnlag og innen ekspertiser som Norge trenger mer av. Slik uforutsigbar håndtering av studieplasser gir utfordringer i dimensjonering av studietilbudene.

Studentfrivillighet, -demokrati og -deltakelse: Enkelte av fakultetene trekker frem at det jobbes kontinuerlig med å bedre kontakten med studentene, bl.a. gjennomfører MED jevnlig møter mellom studentutvalget og fakultetsrepresentanter/ledelse. PS uttaler at studentutvalgene er aktive, og samarbeidet med fakultetet er godt. Men det er likevel vanskelig å få studentene med i råd og utvalg.

d. Forskningsbasert utdanning og større andel masterstudenter

Samtlige av fakultetene har ordninger for å involvere studentene i forskningsarbeid. Ved MN tilbys flere emner som inneholder forskningspraksis og opplæring i metode, teknikker og gjennomføring av eksperiment i laboratorium og i felt. Enkelte fagområder tilbyr også egne forskningspraksisemner for bachelorstudenter. MED startet i 2022 opp en seminarserie kalt Mulighetsreisen, hvor forskere ved fakultetet presenterer sitt arbeid for studentene. Målet er å gjøre studentene kjent med forskningen på fakultetet og øke bevisstheten rundt forskning som karrierevei. SV trekker frem emnene ECON343 *Empirisk forskningsdesign* og SAMPOL223 *Democratic Transformations in Europe* som eksempler på emner der studentene får mulighet til å prøve seg på praktisk forskning i et støttet miljø, og der fagmiljøenes forskning skal synliggjøres for studentene på en bedre måte. Ved HF kan studenter delta i forskningsprosjekter og forskningsgruppens aktiviteter.

Både PS og JUS har ordninger i samarbeid med Forskningsrådet, der studenter blir koblet tett på pågående forskning for å styrke rekrutteringen til videre forskerkarrierer etter endt master. KMD melder at fakultetet ser et økt omfang av prosjekter hvor KMDs kunstneriske forskning integreres i andre fagmiljøers vitenskapelige prosjekter hvor også studenter er med.

Større andel masterstudenter: UiB ønsker å utdanne flere masterkandidater. Når det gjelder rekruttering til masternivå, er det flere fakulteter som melder om gode søkertall. SV er et av de fakultetene som har ambisjoner om å øke rekrutteringen til masternivå, og en arbeidsgruppe nedsatt av fakultetet har vurdert og foreslått tiltak for å styrke rekrutteringen. Arbeidsgruppen foreslår blant annet tiltak for å tilrettelegge for mer fleksibilitet og tverrfaglighet i masterprogrammene. Fakultetet vil også se på informasjonsarbeidet knyttet til masterprogrammene, for å få tydeligere fram den fleksibiliteten som allerede finnes. PS lyser i samarbeid med Forskningsrådet ut studentstipend som skal styrke grunnlaget og mulighetene for en videre forskerkarriere etter master.

e. Faglig bredde og tverrfaglighet

Fakultetenes meldinger viser at det er tilstrekkelig rom for både faglig bredde og tverrfaglighet i studieprogrammene. En del program har inntil 60 frie studiepoeng i graden og tilgangen på åpne emner internt gjør at studentene har gode muligheter for å oppnå faglig bredde i egne grader. KMD arbeider med utvikling av tverrfaglige emner internt på. MED melder at erfaringen med DIGI-emnene så langt har vært at studentene velger disse vekk siden de ikke har frie studiepoeng i gradene, men har nå opprettet DIGI116 *Medical Science*, som de håper skal trekke både egne studenter og studenter fra andre fakulteter. PS melder om at en rapport om strategiske veivalg i profesjonsstudiet inkluderer tiltak for å ivareta og øke bredden i utdanningen.

HF melder at de fremfor å jobbe for mer tverrfaglighet, vil satse på mer konkretiserte retninger og å synliggjøre helheten i programmene. På SV har bl.a. Institutt for økonomi utviklet fagprofiler for egne studenter som skal bidra til at de kan innrette seg mot offentlig eller privat sektor i arbeidslivet.

Fakultetene tilrettelegger i stor grad for at alle studenter skal kunne reise på utveksling, men det er krevende å få til i enkelte masterprogram og i de mest spesialiserte profesjonsutdanningene. Studentene som kan benytte frie studiepoeng til utveksling får en mulighet til å styrke den faglige bredden ved enten å spisse graden sin eller å velge emner UiB ikke tilbyr. SV fremhever at denne

friheten er et gode for studentene, samtidig som fagmiljøene oppfordres til å inngå faglige avtaler med institusjoner og fagmiljø de kjenner godt, da dette kan være bedre valg for studenter som trenger mer veiledning for å reise ut. Ved KMD er studentmobiliteten relativt høy, men for de utøvende og skapende fagene må både innreisende og utreisende studenter vurderes med opptaksprøver, og dette krever faglige avtaler. Ved PS kan masterstudentene på masterprogrammet *Global Development* velge å gjennomføre et internship på 30 ECTS som del av graden. Ved JUS har omleggingen av studieordningen gitt ny mulighet for utveksling på tredjeåret.

Tverrfaglige program og emner: Internt på fakultetene er flere studieprogram utviklet som samarbeid mellom egne fagmiljø. I tillegg har UIB flere tverrfaglige samarbeid om grader på tvers av fakulteter, bl.a. *Masterprogram i bærekraft* som koordineres av Senter for vitenskapsteori og har bidrag fra HF, SV, MN og JUS. Videre samarbeider HF og SV om *Bachelorprogram i Europastudier*, og disse fakultetene har over tid planlagt etablering av et tverrfaglig program i *Politics, Philosophy and Economics* (PPE). De siste årene er det også opprettet flere tverrfaglige, erfaringsbaserte masterprogram der flere fakulteter er involverte.

Tverrfaglige emner: DIGI-emnene, som en rekke fagmiljø er involverte i, er åpne for alle studenter med aktiv studierett. Fra høsten 2023 tilbys disse også til UiBs ansatte. Emnepakken består av to innføringsemner og åtte 2,5 studiepoengs emner i digital forståelse, kunnskap og kompetanse. UiBs emner som omhandler bærekraft, inkludert de tverrfaglige SDG-emnene innenfor en rekke ulike fagområder, er samlet på en egen nettside. Disse emnene kan tas som frie studiepoeng i de fleste studieprogram.

f. Tilrettelegging for studentaktiv læring

Fakultetene arbeider godt for å legge til rette for mer studentaktiv læring, bl.a. gjennom erfaringsutveksling og samarbeid på tvers av emner og fagområder. Et eksempel er den kollegiale arbeidsgruppen ved MN som skal jobbe for bedre koordinering av de store introemnene i første studieår. Målet er at undervisere blir inspirerte og får kompetanse om og ressurser til å gjøre endringer i eget undervisningsopplegg.

Flere av fakultetene arrangerte i 2022 seminarer eller forum der studentaktiv læring var tema og undervisere kunne dele erfaringer med hverandre. Ved PS gjennomførte læringsdesigngruppen en survey blant alle vitenskapelige ansatte for å avdekke barrierer og insentiv for utvikling av god undervisningspraksis. Resultatene ble presentert på undervisningsdagen i 2022, og skapte engasjement og diskusjon. Av prosjekter som kan trekkes frem er HFs forskergruppe Visuell kultur som fikk tildelt HFs pris for utdanningskvalitet i 2022 for arbeidet med Museologifestivalen, et av flere tiltak for å legge til rette for aktive møter mellom studenter og aktører i kunst- og kulturfeltet. Ved JUS har det treårige, HK-dir-finansierte studiekvalitetsprosjektet «Bedre læring, bedre jurister» tatt sikte på å skape kultur for studentaktiv læring for å fremme evnen til kritisk og selvstendig juridisk refleksjon hos studentene.

Flere av fakultetene trekker frem seminarundervisning og god opplæring av seminarlederne som viktige tiltak for studentaktiv læring, spesielt for førsteårsstudentene. Ved HF ble det i 2022 øremerket midler til ansettelse av undervisningsassistenter som har tilbudt læringsaktiviteter for økt

studentaktivitet. PS har etablert emnet PSYKSEM som tilbys alle seminarledere. Det blir også fremhevet at en del fagmiljø ønsker å legge til rette for mer studentaktiv læring, og å teste ut nye metoder som mer bruk av gruppearbeid, problembasert læring og flipped classroom, postersesjoner, prosjektarbeid og forskningsbasert undervisning og arbeidslivspraksis.

Enkelte fakultet fremhever at omlegging til mer studentaktiv undervisning er ressurskrevende. MN viser til behovet for eksternfinansiering for å kunne tilby bl.a. feltkurs som i dag er delfinansierte gjennom avtaler med næringslivet. JUS trekker frem at det ikke bare er behov for økte undervisningsressurser, men at også administrasjonen må styrkes for at undervisningsressursene skal kunne brukes effektivt. Ved flere av fakultetene er det stort behov for flere rom som kan brukes til studentaktiv undervisning. MN har planer om et prosjekt der man prøver ut ulike oppsett og møbleringer i rom før ombygging i forbindelse med Nygårdshøyden Sør. Også HF gjør tiltak i mindre skala for å bedre forholdene for faglig og sosial aktivitet på Sydneshaugen skole. For JUS har det høy prioritet å få satt i gang opprustning av Auditorium 4, slik at dette kan benyttes til studentaktiv læring. SV melder at åpningen av Studenthuset Ulrike Phil har gitt fakultetet nye fleksible læringsarenaer.

Utdanningsutvalgets årlige studiekvalitetsseminar ble avholdt 9. desember 2022, og ett av temaene for seminaret var *Samspill mellom fysisk og digitalt læringsmiljø for å fremme studentaktiv læring*. Hvordan digitale flater kan støtte studentenes læring og hvordan undervisningstiden i grupper og auditorium brukes best, ble belyst gjennom presentasjoner og panelsamtaler. Studentene stilte også for å fremme sitt syn, flere fagmiljø delte erfaringer og en presentasjon fra arbeidsgruppen «Digital undervisningsutøvelse» viste hvordan bruk av digital teknologi kan bidra til mer studentaktiverende undervisningsformer og pedagogisk utvikling, særlig i praksisnære fag. Interaktiv læring, praksisnære erfaringer gjennom simulering/VR, bedre organisering av læringsmateriale og bedre verktøy for gruppesamarbeid ble nevnt som muligheter for å tilrettelegge for mer studentaktiv læring.

Ugleprisen er UiBs interne pris for utdanningskvalitet og deles ut til fagmiljø som kan dokumentere særlig vellykkede tiltak for studiekvalitet. I 2022 ble Ugleprisen tildelt førsteamanuensis Bjarte Hannisdal for emnet GEOV114 – *Innføring i geobiologi*. Hannisdal mottok også den nasjonale Utdanningskvalitetsprisen for 2023, begrunnet med en kombinasjon av faglig nyskaping, pedagogisk utvikling og innovasjon.

g. Tilknytning til arbeidslivet

UiBs strategi fram mot 2030 har som ambisjon å styrke kontakt med arbeids- og næringslivet, og synliggjøring av utdanningenes relevans. Fakultetenes studiekvalitetsmeldinger viser at det arbeides systematisk med dette.

Både HF og SV og MN skriver at praksistilbudene for studentene har blitt flere, og at det jobbes for å tilby praksis i flere av studieprogrammene. De fleste av fakultetene har også ordninger med karrieredager, og flere har ordninger med karrierkurs for alle nye studenter, jobbsøkerkurs og egne karriere-lunsjer eller tilsvarende. MN tilbyr også intervjutrening og kurs i CV-skriving. Institutt for biovitenskap ved MN deltar i et prosjekt finansiert av HK-dir. om tilknytning til arbeidslivet, der målet er å utvikle kompetansehevede moduler for verter/mentorer i praksisbedrifter.

De fleste fakultetene skriver at det jobbes systematisk med å synliggjøre utdanningenes relevans. SV har styrket informasjon om arbeidsliv og karriere på nettsidene sine, som er den viktigste rekrutteringskanalen for fakultetet. Fakultetet tilbyr også flere masterutdanninger tilknyttet Media City Bergen, som er utarbeidet i samarbeid med næringslivet.

Profesjonsstudiene ved JUS, MED og PS er praksisnære utdanninger som har åpenbar tilknytning til arbeidslivet. Dette gjelder ikke i samme grad for de øvrige disiplinbaserte studietilbudene som tilbys ved de to sistnevnte fakultetene. Det er derfor satt i gang tiltak for å imøtekomme studentenes ønsker om tydeliggjøring av koblingen til arbeidslivet, herunder karrieredager/karriereuke. Ved PS er det ansatt en egen praksis/arbeidslivskordinator som har startet et arbeid med å koble studiene tettere på arbeidslivet, både gjennom synliggjøring av hva utdanningene kan brukes til, men også gjennom bedre organisert praksis. En arbeidsgruppe ved JUS har utredet ytterligere mulige praksisordninger, og leverte sin rapport i 2022. Fakultetet har siden dette jobbet med å etterkomme anbefalinger i arbeidsgruppens rapport. Også KMD har nært samarbeid og integrasjon med det profesjonelle kunst- og kulturlivet i sine studier. Fakultetets mer profesjonsrettede utdanninger har god kobling til relevante praksisfelt, som PPU og Musikterapi.

3. Læringsmiljø, inkludering og mangfold

Ny handlingsplan for et helhetlig læringsmiljø 2023-2029 skisserer den overordnede retningen UiB ønsker at læringsmiljøet skal utvikles i frem til 2029. Det overordnede fokuset skal redusere risiko for detaljstyring av løsninger som krever fleksibilitet, og bidra til bredere forankring og eierskap til lokale løsninger. Handlingsplanen illustrerer mål som kan legges til grunn når fakultetene, enheter og avdelinger utvikler tiltak og løsninger tilpasset deres fag-, drift og ansvarsområder. Planen skal revideres etter 3 år. Fakultetene rapporterer på arbeidet med handlingsplanen gjennom møter i LMU.

Mentorordning: UiB har fått bevilget ytterligere tilskudd fra Helsedirektoratet for perioden 2023-2025, til et prosjekt for å videreutvikle mentorordningen. Prosjektet skal sikre et relevant innhold tilpasset lokale behov nært studenten, og forstå de ekstraordinære utfordringene i studentmassen etter pandemien. Mentorordningen er et viktig prosjekt som UiB bruker store ressurser på. Ordningen fungerer svært godt for å integrere nye studenter i læringsmiljøet og lette overgangen fra videregående skole til universitetet. UiB erfarer likevel noe frafall i ordningen. Dette forklares bl.a. av at den ikke oppleves nyttig og relevant nok, eller i tilstrekkelig grad bidrar til å bedre studiehverdagen. Derfor skal prosjektet vurdere hvordan behovene kan møtes bedre og nærere studenten enn i dag. Det er rekruttert én eller flere prosjektmentorer per fakultet, som har ansvar for å skreddersy tematikk og innhold til lokale behov, i samarbeid med Sammen.

Prosjektet “Mangfoldige UiB – ingen utenfor”: Alle studenter ved UiB har krav på et godt, mangfoldig og inkluderende læringsmiljø. Gjennom et større fokus på mangfold og universell utforming vil UiB bidra til å skape et læringsmiljø som gjør at alle våre studenter kan delta på en fullverdig måte i alle deler av universitetslivet. Som del av dette målet, har UiB fått bevilget tilskudd fra Helsedirektoratet for prosjektet “Mangfoldige UiB – ingen utenfor”. De universelle tilbudene og handlingsplanene treffer ikke alltid behovene til studentgrupper med særskilte behov, spesifikt knyttet til kultur, språk og flyktninger. Prosjektet skal bygge ned barrierer for å delta i høyere utdanning, og sikre et godt tilbud til et mangfoldig studentmiljø. Det er i 2023 rekruttert to

mangfoldskoordinatorer i 50%-stillinger som blant annet har arbeidet med “Introdager til studentlivet”, samt et samarbeidsprosjekt med universitetsbiblioteket om blant annet språkkafé.

UiB Universell: Som del av målet om et inkluderende læringsmiljø, har satsningen på UiB Universell blitt utvidet med én stilling, og har fått bevilget midler fra HK-dir til et prosjekt som skal ta for seg universell utforming av læremidler. Høsten 2022 ble det også startet en pilot med ansettelse av personlige studieassistenter ved Studieavdelingen. Målgruppen for ordningen er studenter med tilretteleggingsbehov og som ikke kvalifiserer til NAV-mentor. Det ble ansatt 15 studieassistenter i løpet av høsten og våren 2023.

Velkomstuken: Etter at en arbeidsgruppe foreslo tiltak for å forbedre studiestart, ble navnet til den første uken i det akademiske året endret til Velkomstuken i 2022. Erfaringene med velkomstuken 2022 ble betydelig bedre enn for tilsvarende uke i 2021, med færre negative oppslag i mediene og gode tilbakemeldinger fra studentene. Det har vært betydelig samarbeid mellom de høyere utdanningsinstitusjonene i Bergen, Bergen Kommune og Sammen om utvikling av velkomstuken.

Studiestart og velkomstuken er studentenes første møte med universitetet, og legger et grunnlag for integrering, både faglig og sosialt. UiB arbeider kontinuerlig med å forbedre mottak av nye studenter slik at de raskt blir innlemmet i sine fagmiljø og studentgrupper. Målet er at alle skal oppleve seg inkludert i studiestarten og studentaktivitetene, og dette har blitt utviklet gjennom tett samarbeid mellom fakultetene, Studieavdelingen og fadderkoordinator. Endringene i velkomstuken bedret balansen mellom UiBs involvering og studentfrivillighetens arbeid i fadderstyrne, og innebar økt kompetanse i fadderstyrene med ulike kurs og opplæringsopplegg. Det ble gjennomført flere arrangementer uten alkoholfokus, og fellesarrangementer med fokus på kultur og idrett på tvers av fakultetene, og i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner.

4. Internasjonalisering og studentmobilitet

Internasjonale studenter bidrar med viktige perspektiver i studiemiljøet og utdanningen, noe som også er verdifullt for de norske studentene og underviserne. Både NOKUTs studietilsynsforordning og vårt eget kvalitetssystem beskriver internasjonalisering som et av flere kriterier for studiekvalitet.

Vedtaket om innføring av studieavgifter for studenter fra land utenfor EU/EØS fikk mye oppmerksomhet i 2022, og har også blitt viet oppmerksomhet i fakultetenes meldinger og i dialogmøtene. Enkelte fakulteter jobber for å finne løsninger som kan sikre rekrutteringsgrunnlaget til egne internasjonale program. MED melder at det er knyttet bekymringer til opptaket til masterprogrammet i *Master i global helse*, som i stor grad er rettet mot studenter i lavinntektsland. Programmet er i gang med å se på mulighetene for ekstern finansiering. SV melder at de instituttene som har hatt flest internasjonale studenter, vil vurdere grep for å styrke rekrutteringen fra EU og Norge i påvente av nasjonale stipendordninger. UiB skal nedsette en egen arbeidsgruppe med fakultetsrepresentanter som skal vurdere hvordan vi kan rekruttere til eksisterende program, både med og uten stipendordninger. Per 1. september 2023 har UiB 14 internasjonale masterstudenter som har betalt studieavgift, mot at vi normalt har tatt opp ca. 100 i året.

CHARM-EU: UiB gikk ut av den europeiske universitetsalliansen Arqus i 2022, og ble i januar 2023 niende partner i universitetsalliansen CHARM-EU. UiBs ambisjoner for deltakelsen er nye faglige samarbeid som kommer studenter og ansatte til gode, samt utvikling av eksisterende samarbeid med

partnerne. Alliansen gir oss også bedre muligheter til å påvirke europeisk kunnskapspolitikk, og kan bidra til internasjonal synlighet og strategiske samarbeid.

Studentmobilitet: 821 utreisende studenter i 2022 var rekordhøyt i UiB-sammenheng. Andel ferdige kandidater som var på utveksling i løpet av studiene var i 2022 på 18,7 prosent (mot 14,8 prosent i 2021). Økningen innen Erasmus-mobilitet fortsatte også i 2022, da 576 studenter reiste på utveksling gjennom programmet. Økningen til Europa skyldes i all hovedsak pandemi og den tidligere deltagelsen i Arqus-alliansen. Før pandemien var forholdet mellom bilateral mobilitet og Erasmus-mobilitet omtrent 60-40, mens det første normalåret etter pandemien viser et forhold på 30-70. Svært mange studenter har benyttet seg av de åpne avtalene innen Arqus-alliansen, spesielt til Padova og Granada. Som tidligere år er det fortsatt ubalanse mellom inn- og utreisende studenter. I 2021 hadde UiB 1089 innreisende studenter mens tallet ble 1300 i 2022. I 2021 hadde ikke tallet på *utreisende* tatt seg opp igjen etter pandemien i like stor grad som tallet på *innreisende*, og dermed var ubalansen uvanlig stor i 2021 med 782 studenter. I 2022 var ubalansen redusert til 479, et nivå som var vanlig også før pandemien.

5. Tilsyn av UiBs systematiske kvalitetsarbeid

Universiteter og høyskoler er pålagt å ha et godkjent system for systematisk kvalitetsarbeid. Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga (NOKUT) har ansvar for å føre tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid, og det skal gjøres minst hvert 8. år. Formålet med systemtilsynet er å kontrollere at institusjonene tilfredsstillere alle krav knyttet til systematisk kvalitetsarbeid i utdanningene. Det er totalt 9 bestemmelser i universitets- og høyskoleloven, Studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften, som må være oppfylt for at institusjonene kan få et samlet godkjentstempel. NOKUTs tilsyn med UiB sitt kvalitetsarbeid ble gjennomført i 2022.

NOKUT legger til grunn to kilder for å vurdere om institusjonene overholder de aktuelle lov- og forskriftskravene: Skriftlig dokumentasjon og institusjonsbesøk. Vi mottok bestilling 5. mai 2022 med frist for oversending 15. september 2022. Det ble oversendt dokumentasjon på i alt 2800 sider og institusjonsbesøket fant sted 14.- 16. november 2022. Det ble gjennomført 18 møter og over 100 personer totalt deltok i møtene. Tilsynsprosessen ved UiB ble fulgt opp av en sentral styringsgruppe ledet av prorektor. I tillegg ble det oppnevnt syv fakultetsvise styringsgrupper.

NOKUTs styre vedtok 20. april 2023 å godkjenne UiBs systematiske kvalitetsarbeid. Den sakkyndige komiteen skriver i sin vurdering at de oppfatter UiBs to kvalitetssystemer som gjennomtenkte og rutinefestede, og at kvalitetsarbeidet dekker alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten av studentenes læringsutbytte. Komiteen vurderer det også slik at UiB arbeider aktivt og godt med læringsmiljøet og at vi har et fungerende økosystem bestående av ulike aktører som jobber med forskjellige aspekter av læringsmiljøkvalitet. Videre anser komiteen at kvalitetsarbeidet er godt forankret i styre og ledelse på alle nivåer, og at institusjonen og fakultetene handler effektivt med å fange opp og følge opp sviktende kvalitet. Komiteen vurderer det slik at ansatte og studenter har reell mulighet for medvirkning og medbestemmelse i utviklingen av studietilbudene.

NOKUTs systemtilsyn skal også bidra til videreutvikling av institusjonenes kvalitetsarbeid. For UiB sin del, pekte NOKUT på fire områder vi kan jobbe videre med: Vi bør revurdere kompleksiteten i

kvalitetssystemet og foreta en systematisk sammenligning av systemet for utdanning på bachelor- og masternivå og systemet for ph.d.-nivå, med tanke på noe mer samordning. Vi bør styrke innspill fra arbeids- og samfunnslivet i kvalitetssystemet, og til slutt bør UiB gjennomgå Studiekvalitetsbasen og forenkle rapporteringssystemet.

Når det gjelder studiekvalitetsbasen, pågår det et arbeid for å få på plass bedre løsninger enn hva basen kan gi. De øvrige punktene blir fulgt opp i en arbeidsgruppe som skal revidere de to kvalitetssystemene. Arbeidsgruppen skal følge opp NOKUTs anbefalinger, i tillegg skal det tas hensyn til de erfaringene vi har gjort oss etter 5 år med nytt kvalitetssystem for utdanningene, samt innspill til revisjonen som har kommet fra Utdanningsutvalget. Fakultetene vil få forslaget til revisjon til uttale, før saken går til behandling i Utdanningsutvalget og revidert system vedtas i styret. Det blir lagt opp til styresak om revidert system innen sommeren 2024.

6. Lektorutdanningen

Etablering av lektorsenter og ny styringsstruktur: UiB feiret den 14. mars 2022 offisiell åpning av et faglig-administrativt, koordinerende lektorsenter. Lektorsenterets skal gi lektorutdanningen ved UiB en enhetlig representasjon innad og utad, arbeide for helhet og sammenheng i lektorutdanningen på tvers av fakultetene og fagmiljøene, og en best mulig studieopplevelse. Lektorutdanningen ved UiB hadde rundt 840 studenter i 2022, der ca. 790 fulgte femårig lektorutdanning og rundt 50 fulgte ettårig praktisk-pedagogisk utdanning. Fem av UiBs fakulteter og ti-tolv institutter er involvert.

Redesign av lektorutdanningen: Den viktigste saken for lektorutdanningen i 2022 var redesign av studieløpet. Redesignarbeidet har som hovedmål å få en bedre innplassering av praksis og å styrke sammenhengene mellom praksis og undervisningen i disiplin-fag, fagdidaktikk og pedagogikk. Modellutviklingen har foregått i 2022, arbeidet med utvikling av emne- og studieplaner skal slutføres i 2023 og første studentopptak etter ny modell skjer høsten 2024. Arbeidet med redesign har støtte fra UiB læringslab og Studieavdelingen.

En prosjektgruppe med representanter fra de ulike lektorprogrammene, studenter og pedagogikk, ble nedsatt i juni 2022. Prosjektgruppen utarbeidet to omfattende rapporter med utredninger og forslag til modell for lektorutdanningen. Fagmiljø, studenter, ansatte ved partnerskoler og administrativt ansatte fikk mulighet til å komme med innspill underveis. Innplassering av praksis og profesjonsfag ble vedtatt i desember 2022, og etter en høringsrunde med involverte fakultet ble det vedtatt ny modell for det samlede studieløpet i lektorutdanningen i februar 2023. Den nye modellen gir en vesentlig bedre innplassering av praksis- og profesjonsfag i utdanningen. Arbeidet med utforming av studieplaner og emner i ny modell foregår i 2023 og iverksetting av ny modell skjer fra august 2024.

Partnerskap og skolesamarbeid: Lektorsenteret har i 2022-2023 inngått og/eller fornyet 44 partnerskoleavtaler med samarbeidsskoler i ungdomsskole og videregående skole. I 2022 var totalt 808 studenter fra femårig lektorutdanning og praktisk-pedagogisk utdanning i praksis, fordelt på rundt 50 skoler. Lærerstreiken høsten 2022 rammet skolene i og rundt Bergen hardt og dette fikk konsekvenser for praksisutplasseringen for våre lektorstudenter. 247 av studentene fikk forskjøvet sitt praksisopphold. Lektorsenteret gjennomførte informasjonsmøter med ansatte og studenter, og

samarbeidet med fakultetene om tilpasninger slik at studentene kunne gjennomføre praksis på best mulig måte. Alle studenter fikk tatt igjen tapt praksis innen januar 2023. Lektorsenteret lyste i desember 2022 ut fire deltidsstillinger/partnerskapsstillinger for praksisveiledere/lektorer fra samarbeidsskoler, som skal arbeide med kvalitetsutvikling i praksisordningen og skolesamarbeid, bl.a. ved at de deltar i utviklingen av praksisordningen i ny modell av lektorutdanningen.

NOKUT slutførte den nasjonale evalueringen av lektorutdanning trinn 8- i 2022. For UiBs lektorutdanning peker NOKUT særlig på tre punkt:

- Det er behov for å tydeliggjøre Lektorsenterets rolle og beslutningsmyndighet.
- Det er behov for bedre koordinasjon av lektorutdanningen på tvers av fakultet for å sikre studentenes tilhørighet og utvikling av profesjonsidentitet.
- Det er behov for å begrense overlapp mellom undervisning og praksis, og praksis bør organiseres i samarbeid med praksisskolene som perioder orientert mot bestemte temaer, aktiviteter og oppgaver som kan bidra til å forberede studentene på skolens hverdagsliv.

Arbeidet med begrenning av faglig overlapp mellom undervisning og praksis er fulgt opp i 2022 ved at det ble gjennomført en mini-kartlegging høsten 2022, som resulterte i en møteserie med fakultetene på der man i fellesskap utarbeidet nye felles retningslinjer for koordinering av praksis og undervisning.

7. Etter- og videreutdanning

UiB har de siste årene hatt en positiv utvikling når det gjelder ambisjonen om å styrke UiB som en arena for livslang læring. Den positive trenden fortsatte i 2022. Fagmiljøene har jobbet systematisk med å øke kvaliteten og rekrutteringen til eksisterende tilbud. I tillegg har det blitt etablert flere nye tilbud med et bredt rekrutteringsgrunnlag og en sunn og bærekraftig økonomi.

Antall aktive videreutdanningsemner (per gjennomføring) økte fra 288 i 2021 til 337 i 2022, mens antall videreutdanningsstudenter økte fra 3422 til 3643 i samme periode. Sammenlignet med 2018 har det vært en økning på 73 % i antall aktive videreutdanningsemner og en økning på 103 % i antall videreutdanningsstudenter. Mange av tilbudene som ble opprettet i denne perioden ble finansiert gjennom ekstraordinære økonomiske støttetiltak under pandemien. Det er derfor forventet at antall emner og studenter vil gå noe ned i årene som kommer.

En annen og kanskje viktigere indikasjon på at UiB er i ferd med å etablere seg som en betydelig nasjonal aktør innen etter- og videreutdanning, er økningen i antall erfaringsbaserte masterprogrammer. Siden 2020 har UiB opprettet syv nye slike videreutdanningstilbud. To av disse (master i krisepsykologi og master i operativ ledelse og myndighetsutøvelse) ble opprettet i 2022 og viser at det er både faglig bredde og tverrfaglighet i studietilbudene.

I 2022 ble UiB og NHH tildelt oppdraget med å utvikle en ny erfaringsbasert master i offentlig forvaltning for departementsansatte. Programmet er en fellesgrad mellom UiB og NHH, der UiB er administrativt ansvarlig. Det tverrfaglige masterprogrammet er utviklet på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) og kontrakten med KDD er verdt flere millioner kroner årlig frem til 2027 (med intensjon om forlengelse).

8. Eksternfinansiering og insentivmidler

BOA (støtte til eksternfinansierte prosjekter) for utdanning ble etablert av Studieavdelingen i 2022 for å bidra til økt deltagelse og uttelling i internasjonale og nasjonale støtteordninger. Gjennom å se ulike ordninger i sammenheng, uavhengig av finansieringskilde, tilbys det nå mer systematisk støtte både i mobilisering og søknadsveiledning. BOA for utdanning favner både nasjonale midler i regi av HK-Dir og internasjonale programmer, med hovedvekt på prosjekter i Erasmus+. Teamet samhandler tett med UiBs BOA-team, og det ble arrangert intern opplæring under UIB Opp-paraplyen.

EU-prosjekter for kvalitetsutvikling av utdanninger: UiB hadde god uttelling i Erasmus+ samarbeidsprosjekt, og fikk innvilget to prosjekter i utlysningen av totalt fire norske innvilgede prosjekt. Det ene prosjektet koordineres av SLATE og har som mål å utvikle nye læreplaner for studentinvolvering i lab-eksperimenter, gjennomføre læringsanalyse og felles eksperimenter. Prosjektet som er koordinert fra Griegakademiet skal bidra til økt kvalitet og tverrfaglighet innen Ph.d.-utdanningene i musikk. Det var også 5 søkere til Erasmus+ kapasitetsbyggingsprosjekt, noe som er en betydelig økning fra tidligere år, men ingen av søkerne fikk innvilget prosjekt.

Ordninger i regi av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir): Det var god søkning til programmene UTFORSK og INTPART som er rettet mot norske prioriterte samarbeidsland i Panorama-strategien. UiB fikk innvilget to prosjekter i UTFORSK-programmet. En gjennomgående utfordring er at prosjektenes «impact» vurderes å være for svak innenfor utdanningsfeltet. HK-dir mottok totalt 28 søknader om status som Senter for fremragende utdanning (SFU) til søknadsfristen i april 2022. Flere fakultet meldte interesse for å levere SFU-søknader og UiB laget en sentral prosess for å koordinere og støtte fagmiljøene med sine søknader, gjennom møter, seminarer og søkerveiledning. UiB endte opp med å levere tre søknader. Ingen av årets tre SFU-søknader fra UiB gikk videre til finalerunden.

Ordning for fleksibel og desentralisert utdanning: UiB sendte i 2022 syv søknader til HK-dirs ordning for fleksibel og desentralisert utdanning, og fikk avslag på alle. Dette avslaget ble begrunnet med en teknisk vurdering basert på SSBs (Statistisk sentralbyrå) sentralitetsindeks som brukes for å vurdere graden av sentralitet eller viktighet til ulike geografiske områder. Dette var i tråd med regjeringens politiske retningslinjer som understreket viktigheten av desentralisert utdanning, men samtidig krevde en nøye avveining av hvor behovet for desentralisering var størst.

UiBs insentivordning for studiekvalitet: skal fremme prosjekter som er nyskapende og i tråd med UiBs strategiske satsninger, eller som bidrar til å nå nasjonale mål for studiekvalitet og gjennomføring. For tildeling i 2022 vedtok Utdanningsutvalget å prioritere prosjekter som legger til rette for mer bredde og tverrfaglighet i utdanningen, redesign av masterprogram, forskningsbaserte undervisningsprosjekt basert på studentaktiv læring og prosjekter som fokuserer på studieprogrammernes tilknytning til arbeidslivet. 9 prosjekter fikk tildelt insentivmidler i 2022.

9. Studieportefølje

Gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer: Det skal utarbeides årlige egenrelevinger på emne- og programnivå og videre gjennomføres mer grundige evalueringer av alle

emner hvert tredje år, og studieprogrammer hvert femte år. Alle studieprogram skal ha en eksternt oppnevnt fagfelle som skal levere evalueringsrapporter. Fakultetene orienterer i sine meldinger om hvilke program som har gjennomgått evaluering i 2022, og hvilke program det planlegges evaluering for i 2023. Samtlige av fakultetene har gjennomført emne- og programevalueringer iht. egne planer, og melder at eksterne fagfeller har levert sine rapporter. Enkelte fakultet har også gjennomført redesign- og reakkrediteringsprosesser i 2022, dette er omfattende prosesser som krever mye arbeid både i vurderings- og implementeringsfasen.

Endringer i studieportefølje 2023: Seks program ble vedtatt opprettet i 2022, med planlagt oppstart høsten 2023; tre masterprogram, et integrert masterprogram og to erfaringsbaserte masterprogram. I tillegg ble ytterligere ett erfaringsbasert masterprogram opprettet våren 2023. To bachelorprogram ble vedtatt nedlagt fra høsten 2023.

Planlagte endringer i studieportefølje for 2024 legges frem som vedtakssak for Universitetsstyret i november 2023, saken inkluderer opprettinger av nye program som er vurdert av den sentrale studiekvalitetskomiteen, studieprogram som fakultetene anbefaler å legge ned og oversikt over program som endrer navn. Følgende endringer er planlagt for 2024:

- Ett program skal vurderes for oppstart høsten 2024; *Bachelorprogram i anvendt geomatikk og geofag* ved Institutt for geovitenskap (MN).
- To studieprogram er anbefalt nedlagt av fakultetene fra høsten 2024; *Bachelorprogram i nanoteknologi* ved Kjemisk institutt (MN) og *Masterprogram i human ernæring* ved Klinisk institutt 1 (MED).

10. Gjennomføring

UiB hadde vekst både i studiepoeng- og kandidatproduksjon gjennom pandemiårene 2020-2021, og det samme gjaldt gjennomføringen på normert tid for bachelorstudentene. Spesielt kullene som startet 2019 og 2020 har hatt et lavere frafall underveis i studiene. Dette er kull som har kommet godt i gang med studiene, og som forventes å ha en høyere grad av gjennomføring. Nesten 46 prosent av bachelorstudentene som startet i 2019 fullførte i løpet av 2022. Vi ser også en positiv utvikling blant studentene på de femårige integrerte masterutdanningene, men her er det viktig å huske at fagtilbudet er under utvikling, med en økende andel studenter på f.eks. sivilingeniørutdanninger, hvor gjennomføringen innenfor normert tid har vært høyere enn ved de andre integrerte utdanningene.

Tabell 1 Prosentandel gjennomført på normert tid

Gjennomføring på normert tid	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bachelorprogram	36,4	34,5	36,8	41,3	43,9	45,7
Masterprogram	54,4	53,8	60,0	54,2	57,5	56,2
Integrerte masterprogram	41,0	42,2	44,7	44,3	47,0	48,3

Etter gjenåpningen i 2022 så vi en nedgang i studiepoengproduksjonen for 2021-kullet som var inne i sitt første studieår. Andelen som tok full studieprogresjon falt fra 56 til 47 prosent, og i snitt avla hver student 3 færre studiepoeng enn året før. Det er derfor positivt at tallene for 2022-kullet indikerer en bedring, og spesielt andelen studenter som har falt fra etter første studieår er merkbart lavere enn noen gang før.

Tabell 2 Indikatorer bachelorstudenter (B3), kullene 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prosentandel frafall etter første semester	13 %	15 %	13 %	11 %	12 %	11 %
Prosentandel frafall etter første år	33 %	35 %	30 %	30 %	32 %	27 %
Studiepoeng første år etter opptak (gjennomsnitt)	40,7	40,8	43,0	45,2	41,9	44,1
Prosentandel nullpoengyttere første år	16 %	16 %	15 %	13 %	14 %	13 %
Prosentandel med full studieprogresjon første år	45 %	45 %	51 %	56 %	47 %	51 %

Kandidatproduksjonen har vært økende de siste årene, delvis på grunn av bedre gjennomføring, men også som en følge av at studenttallet ved UiB vokste med 30 prosent fra 2014 til 2022. Spesielt stor har veksten vært blant studenter på de integrerte masterutdanningene, i tråd med vekst i opptaksrammer og utvikling av nye studieprogram. Det er en stor økning i kategorien «andre», som i hovedsak inneholder studenter på kortere kurs og program (utveksling, etter- og videreutdanning, norskkurs, enkeltemner, osv.).

Tabell 3 Kandidatproduksjon fordelt på år.

Studienivå	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Studieplasser 2023/24 ¹
Årsstudier	121	145	251	78	101	71	143
Bachelor	1258	1271	1335	1488	1551	1539	2408
Integrert master	446	467	508	504	579	667	858
Master	866	846	885	845	946	989	1220
Profesjon	216	251	234	229	245	239	272
Totalt	2907	2980	3213	3144	3422	3505	4901

Tabell 4 Utvikling i studenttallet ved UiB, høstsemester 2014-2022.

Studienivå	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Samlet vekst 2014-2022
Årsstudier	1385	1647	1545	1550	1575	1511	1565	1460	1226	-11 %
Bachelor	5784	5859	6083	6399	6511	6597	6975	7041	6750	17 %
Andre	1731	1955	2103	2244	2439	2517	2522	3540	3292	90 %
Master	2239	2313	2349	2440	2502	2594	2829	3035	2832	26 %
Integrert master	2700	2797	2911	3141	3378	3579	3800	3974	3965	47 %
Profesjon	1448	1443	1564	1696	1645	1667	1730	1768	1781	23 %
Totalt	15287	16014	16555	17470	18050	18465	19421	20818	19846	30 %

Siden opptak til en masterutdanning i de fleste tilfeller vil kreve en relativt spesialisert bachelorutdanning, vil egne kandidater i mange tilfeller være den viktigste kilden til søkere på høyere grad. God rekruttering til master har derfor vært avhengig av høy bachelorproduksjon, som i seg selv gjør det utfordrende å øke andelen masterkandidater. Noen unntak finnes, f.eks. MED og PS, som i rekrutterer mer eksternt, ikke minst på grunn av et studietilbud som i større grad retter seg mot kandidater fra f.eks. høgskolene. Samlet sett avlegges mer enn halvparten av gradene ved UiB på høyere nivå (to- og femårig master og profesjonsstudier).

¹ Viser kun studieplasser knyttet til studieprogram som fører frem til en kvalifikasjon.

Tabell 5 Forholdstall mellom bachelor -og masterkandidater (2 år)

Studienivå (kvalifikasjoner)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bachelor	45%	45%	45%	49%	47%	45%
Master	31%	30%	30%	28%	28%	29%
Integrert master	16%	16%	17%	16%	17%	19%
Profesjon	8%	9%	8%	7%	7%	7%

Som i kandidatproduksjonen, ser vi en nedgang i antallet avlagte studiepoeng i 2022. Dette henger langt på vei sammen med en naturlig reduksjon i studenttallet, etter den kraftige studentveksten under pandemien.

Tabell 7 Studiepoengproduksjon, årsekvivalenter

Fakultet	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Examen philosophicum	350	387	404	413		
Det humanistiske fakultet	1959	2136	2139	2335	2791	2630
Det juridiske fakultet	1730	1766	1831	1922	2042	1931
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	2019	2026	2059	2307	2487	2483
Det medisinske fakultet	1664	1677	1611	1691	1762	1770
Det psykologiske fakultet	1531	1673	1715	1857	1917	1776
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	2214	2221	2403	2668	2890	2748
Fakultet for kunst, musikk og design	530	520	523	541	553	562
Totalt	11996	12405	12686	13734	14442	13899

